

KOBİ

(KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTE İŞLETME)

VERGİLENDİRME REHBERİ

ÜCRETSİZDİR

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Yayın No: 231

2017

MÜKELLEF GERİ BİLDİRİM
SİSTEMİ

Vergi İletişim Merkezi (VİMER)

444 0 189

www.gib.gov.tr

Bu rehber, yayın tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Başkanlığımızın internet sayfası aracılığıyla güncel mevzuat bilgilerine ücretsiz olarak ulaşmak için e-posta bilgilendirme hizmetine abone olabilirsiniz.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
Yayın No: 231
Mart 2017

GİRİŞ	1
1. KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLETME (KOBİ)	1
2. MÜKELLEFİYET	2
2.1. Gelir Vergisi Mükellefleri	2
2.1.1. Gelir Vergisinde Tam/Dar Mükellefiyet	3
2.2. Kurumlar Vergisi Mükellefleri	3
2.2.1. Kurumlar Vergisinde Tam/Dar Mükellefiyet	3
3. MÜKELLEFIN ÖDEVLERİ	4
3.1. Bildirimler	4
3.1.1. İşe Başlama	5
3.1.2. İşe Başlama Bildirimine Eklenicek Belgeler	5
3.1.3. Mükellefiyette Meydana Gelen Değişikliklerin Bildirilmesi	8
3.1.4. Adres Değişikliklerinin Bildirilmesi	8
3.1.5. İş Değişikliklerinin Bildirilmesi	9
3.1.6. İşletmede Değişikliğin Bildirilmesi	9
3.2. Defter Tutma	9
3.2.1. Elektronik Ortamda Defter Tutma	11
3.2.2. Defter Kayıtlarına İlişkin Kurallar	11
3.2.3. Defterlere Kayıt Süreleri	11
3.2.4. Defter Tasdiki	12
3.3. Belge Düzenleme	13
3.4. Muhafaza ve İbraz Ödevleri	13
3.5. Diğer Ödevler	14
3.5.1. Vergi İncelemesinde Yetkililere Yardım	14
3.5.2. Tevsik (Belgelendirme) Zorunluluğu	14
3.5.3. Vergi Levhası	15
3.5.4. Bilgi Verme Yükümlülüğü	15
3.5.5. Bildirim Yükümlülüğü	15
3.6. Beyanname Verme ve Ödeme Sürelerine İlişkin Yükümlülükler	16
3.7. İnternet Ortamında Gönderilebilecek Beyannameler ve Bildirimler (e-Beyanname)	18
3.8. Gelir Vergisi Mükelleflerinde Mükellefiyet Süreci Tablosu	19
4. VERGİ MEVZUATINDA KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLETMELERİ İLGİLENDİREN İSTISNA VE TEŞVİKLER	20
4.1. KOBİ'lere Kredi Sağlayan Kuruluşlara Tanınan Muafiyet	20
4.2. Serbest Bölge Faaliyeti Kazançlarına Yönelik İstisna	20

4.3. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Elde Edilen Kazanca Yönelik İstisna	20
4.4. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükellefleri Tarafından Sağlanan Sermaye Desteklerine İlişkin İndirim	20
4.5. Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası	21
4.6. Ar-Ge İndirimi ve Diğer İndirimler	22
4.7. Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A Maddesi Kapsamında Sağlanan Teşvik (Gelir Vergisinde ve Kurumlar Vergisinde İndirimli Vergi Uygulaması)	23
4.7.1. Yatırımdan Elde Edilen Kazançlara İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması	23
4.7.2. Diğer Faaliyetlerden Elde Edilen Kazançlarda İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması	24
4.7.3. Yatırıma Katkı Tutarında Endeksleme	25
4.8. Patent veya Faydalı Model Belgeli Buluşlardan Elden Edilecek Kazançlarda İstisna	26
4.9. Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) Birleşmelerinde Kurumlar Vergisi Oranının İndirimli Uygulanması	27
4.10. Yabancı Gerçek ve Tüzel Kişilere Türkiye'den Verilen Hizmetlerde Kurumlar Vergisi İndirimi	27
4.11. Nakdi Sermaye Artışlarında Faiz İndirimi	28
4.12. İstihdamın Arttırılmasına Yönelik Gelir Vergisi Stopajı Teşvikleri	29
4.12.1. Serbest Bölgelerde Sağlanan Vergisel Teşvikler	29
4.12.2. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Stopaj İstisnası	31
4.12.3. Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinde Stopaj İstisnası	32
4.13. Damga Vergisi ve Harç İstisnası	37
4.13.1. Damga Vergisi İstisnası	37
4.13.2. Harç İstisnası	42
4.14. Katma Değer Vergisi İstisnası	44
4.14.1. Teşvik Belgeli Mallarda KDV İstisnası	44
4.14.2. Teknoloji Geliştirme Bölgelerine Yönelik KDV İstisnası	45
4.14.3. Araştırma ve Geliştirme, Yenilik ile Yazılım Faaliyetleri Sonucu Ortaya Çıkan Buluşa İlişkin KDV İstisnası	45
4.14.4. Serbest Bölgelerde Verilen Hizmetler ile Bu Bölgelere İlişkin Yük Taşıma İşlerinde KDV İstisnası	45
4.15. 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunu (BSMV) İstisnası	46
4.16. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi	46

VERGİNİZİ ÖDEYEBİLECEĞİNİZ ANLAŞMALI BANKALAR**47**

GİRİŞ

Bu rehber, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin vergilendirilmesi konusunda, mükellefleri bilgilendirmek amacıyla ilgili mevzuat esas alınarak hazırlanmıştır.

Rehberde, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme (KOBİ) tanımının yanı sıra mükellefiyet, mükelleflerin başlıca ödevleri, beyanname türleri, beyan zamanı ve son ödeme tarihleri ile vergi mevzuatında Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeleri ilgilendiren istisna ve teşviklere yönelik konular hakkında genel bilgiler yer almaktadır.

1. KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLETME (KOBİ)

19.10.2005 tarihli ve 2005/9617 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe giren, 10.09.2012 tarihli ve 2012/3834 sayılı kararla değişik **Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmeliğe göre:**

Küçük ve orta büyüklükteki işletme (KOBİ): İkiyüzelli (250) kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon (40.000.000) Türk Lirasını aşmayan ve aynı Yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimleri veya girişimleri ifade etmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğe göre, KOBİ'ler aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır:

a) Mikro işletme: On kişiden (10) az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri bir milyon (1.000.000) Türk Lirasını aşmayan işletmeler.

b) Küçük işletme: Elli kişiden (50) az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri sekiz milyon (8.000.000) Türk Lirasını aşmayan işletmeler.

c) Orta büyüklükteki işletme: İkiyüzelli(250) kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon (40.000.000) Türk Lirasını aşmayan işletmeler.

KOBİ	Mikro İşletme	Küçük İşletme	Orta Büyüklükteki İşletme
Yıllık Çalışan Sayısı	< 10	< 50	< 250
Yıllık Net Satış Hasılatı	≤ 1 Milyon TL	≤ 8 Milyon TL	≤ 40 Milyon TL
Yıllık Mali Bilanço Tutarı	≤ 1 Milyon TL	≤ 8 Milyon TL	≤ 40 Milyon TL

Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler gerçek veya tüzel kişi olarak faaliyette bulunmaktadır. Gerçek kişi tarafından faaliyette bulunan işletmeler gelir vergisi mükellefi olarak vergilendirilir. Tüzel kişiler tarafından faaliyette bulunulması halinde ise kurumlar vergisi mükellefi olarak vergilendirilmektedir.

2. MÜKELLEFİYET

2.1. Gelir Vergisi Mükellefleri

Gelir vergisi mükelleflerinin ticari, sınıfl veya zirai bir işle ilgili fiili olarak çalışmaya başlamaları, bu kişilerin vergi mükellefi olmalarını gerektirir.

Fiili olarak çalışmaya başlamaktan kasıt mükellefin faaliyetine başladığını gösteren bazı şartların oluşmasıdır. Bu şartlar;

- Bir işyeri açmak (İşyeri açmaktan maksat, belli bir yerde bilfiil ticari veya sınıfl faaliyete geçmek demektir. Bir yerin ne maksatla olursa olsun sadece tutulmuş olması veya içinde tertibat ve tesisat yapılmakta bulunması işyerinin açıldığını göstermez.),
- İşyeri açılmamış olsa bile ticaret siciline veya mesleki bir teşekküle kaydolunmak,
- Kazançları basit usulde tespit edilen tüccarlar için işle bilfiil uğraşmaya başlamak.

Yukarıda sayılan şartlardan herhangi birinin gerçekleşmiş olması mükellefiyette işe başlanıldığını gösterir.

Adi Ortaklık, kollektif ve adi komandit şirket olarak faaliyette bulunulması durumunda, her bir ortak için ayrı ayrı gelir vergisi mükellefiyeti, gelir stopaj ve katma değer vergisi bakımından ise ortaklık adına vergi mükellefiyeti tesis edilecektir. Faaliyetten elde edilen kazanç, her bir ortak tarafından ortaklıktaki payları oranında beyan edilerek vergilenmektedir.

Kollektif şirketler, tüzel kişiliği haiz olmakla birlikte bu şirketler değil ortakları gelir vergisi mükellefi olarak vergilendirilir.

2.1.1. Gelir Vergisinde Tam/Dar Mükellefiyet

Türkiye’de yerleşmiş olan gerçek kişiler ile resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye’de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşları Türkiye içinde ve Türkiye dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler.

Türkiye’de yerleşmekten kasıt, ikametgâhın Türkiye’de olması veya bir takvim yılı içinde Türkiye’de devamlı olarak altı aydan fazla oturulmasıdır.

Geçici ayrılmalar Türkiye’de oturma süresini kesmez.

Türkiye’de yerleşik olmayan gerçek kişiler Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlardan dolayı dar mükellef olarak vergilendirilirler. Dar mükelleflerin, yabancı ülkelerde elde ettikleri kazanç ve iratlar beyannameye dâhil edilmez.

2. 2. Kurumlar Vergisi Mükellefleri

- Sermaye Şirketleri (Anonim, limited, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ve aynı mahiyetteki yabancı kurumlar, SPK düzenleme ve denetimine tabi fonlar ile bu fonlara benzer yabancı fonlar),
- Kooperatifler,
- İktisadi Kamu Kuruluşları,
- Dernek ve Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler,
- İş Ortaklıkları.

İktisadi kamu müesseseleri ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin:

- Kamu idarelerine veya kamu müesseselerine ait veya bağlı olması,
- Ticari, zirai veya sınaî bir işletme niteliğinde olması,
- Faaliyetlerin devamlı olması,

hallerinde kurumlar vergisi mükellefiyetleri başlar.

2.2.1. Kurumlar Vergisinde Tam/Dar Mükellefiyet

Kanuni merkezi veya iş merkezi Türkiye’de bulunan kurumlar tam mükelleftir ve gerek Türkiye’de gerekse yabancı ülkelerde elde ettikleri kazançların tamamı üzerinden vergilendirilirler.

Kanuni merkez, vergiye tabi kurumların kuruluş kanunlarında, tüzüklerinde, ana statülerinde veya sözleşmelerinde gösterilen merkezdir. İş merkezi ise iş bakımından işlemlerin fiilen toplandığı ve yönetildiği merkezdir.

Dar mükellefler, kanuni ve iş merkezinin her ikisi de Türkiye dışında bulunan mükelleflerdir. Yabancı bir şirketin Türkiye’de bir şube açmış olması halinde; kurumlar vergisi, katma değer vergisi ve geçici vergi yönünden mükellef olması gerekir.

Ayrıca, bu mükellefin muhtasar beyanname vermesini gerektiren bir durum var ise gelir stopaj vergisi yönünden de mükellefiyet tesis edilir. Yabancı bir şirketin Türkiye’de sadece irtibat bürosuna bağlı faaliyetleri bulunması durumunda irtibat bürosuna yönelik gelir stopaj vergisi (muhtasar beyanname) yönünden mükellefiyet açılır.

3. MÜKELLEFİN ÖDEVLERİ

Mükellefin ödevleri esas itibarıyla, 213 sayılı Vergi Usul Kanununda düzenlenmiştir. Bunlar;

1. Bildirimler,
2. Defter tutma,
3. Belge düzenleme,
4. Muhafaza ve ibraz ödevleri,
5. Diğer ödevler,

şeklinde sınıflandırılabilir.

3.1. Bildirimler

Mükelleflerin vergi dairesine bildirmek zorunda oldukları hususlar şunlardır:

- İşe başlama,
- Değişiklikler (adres değişikliği, iş değişikliği, işletmede değişiklik),
- İş bırakma.

İşe başlama, işi bırakma ve mükellefiyette meydana gelen değişikliklerde bildirimlerin yazılı olması esastır. Bunun istisnası defter tutmaya mecbur olmayan mükelleflerden okuma yazma bilmeyenlerin bildirimlerini sözlü olarak yapabmesidir. Sözlü bildirimler tutanakla tespit edilir.

Yazılı bildirimler posta ile taahhütlü olarak gönderilebilir. Bu durumda bildirim postaya verildiği tarih vergi dairesine verilme tarihi olarak kabul edilir.

3.1.1. İşe Başlama

İşe başlamayı bildirmekle yükümlü olan mükellefler şunlardır:

- Vergiye tabi ticaret ve sanat erbabı,
- Serbest meslek erbabı,
- Kurumlar vergisi mükellefleri,
- Kollektif ve adi şirket ortaklarıyla komandit şirketlerin komandite ortakları.

İşe başlama bildirimi, kurumlar vergisi mükellefi olup da Türk Ticaret Kanununun 27 nci maddesi uyarınca tescil için başvuran mükelleflerin kuruluş aşamasında işe başlama tarihinden itibaren **on gün içinde** ticaret sicili memurluğunca ilgili vergi dairesine yapılır. Ticaret sicil memurlukları tarafından, Türk Ticaret Kanunu uyarınca tescil için başvuran mükelleflerin başvuru evraklarının birer suretini ilgili vergi dairesine yazılı veya elektronik ortamda intikal ettirmeleri ile bunların işe başlama bildirimi yapılmış olur.

Gerçek kişilerin de işe başlama bildirimleri, işe başlama tarihinden itibaren **on gün içinde** kendilerince veya 1136 sayılı Avukatlık Kanununa göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış meslek mensuplarınca yapılır. Bildirimler “İşe Başlama/Bırakma Bildirimi” ile yapılır. İşe başlama bildirimi; gerçek kişilerde mükellef (mükellefin küçük veya kısıtlı olması halinde bunların kanuni temsilcileri) veya 1136 sayılı Avukatlık Kanununa göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı Kanuna göre yetki almış meslek mensupları tarafından imzalanır.

Kurumlar vergisi mükellefi olan şirketlerin işe başlamaları “Şirket Kuruluş Dilekçesi ve Bildirim Formu” ile yapılır. İşe başlamada; şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formu ticaret sicil müdürlüğü yetkilileri tarafından imzalanır.

Diğer taraftan, ticaret sicil müdürlüğüne şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formu ile bildirimde bulunulması zorunlu olmayan tüzel kişiler ve tüzel kişiliği olmayan mükelleflerde işe başlama/bırakma bildirimi, bunları temsil eden yetkili kişiler tarafından imzalanır.

3.1.2. İşe Başlama Bildirimine Eklenecek Belgeler:

[Gelir vergisi mükelleflerinin işe başlama bildirimine:](#)

- Kimlik kartı (Nüfus Cüzdanı): Mükellefiyet tesisi talebiyle vergi dairesine başvuran birgerçek kişiden kimlik kartının kontrol amacıyla ibrazı talep edilmekte olup, kimlik kartı ilgisine iade edilmektedir,

- Yabancılarda pasaportun noter onaylı örneği ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi

eklenir.

İşe başlama bildirimini küçük veya kısıtlılara ait ise yukarıdaki belgelere ek olarak kanuni temsilciden;

- Kimlik kartı,
- Yabancılarda pasaportun noter onaylı örneği ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi,
- Kanuni temsilci olduğunu gösteren belgenin aslı veya noter onaylı örneği ya da vergidairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi ayrıca aranır.

Diğer taraftan, 27.08.2015 tarihli ve 29458 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 456 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde getirilen zorunlulukların başladığı tarihten sonra mükellefiyet tesis ettiren gelir vergisi mükellefleri, mükellefiyet tesisi sırasında bizzat veya noterde bu işe özgü olarak verilmiş vekâletnameyle yetkili kılınan kişiler aracılığıyla **Elektronik Tebliğat Talep Bildirimini (Gerçek Kişiler İçin)** (EK:2) doldurarak ilgili vergi dairesine vermek zorundadırlar.

[Kurumlar vergisi mükelleflerinin şirket kuruluş dilekçesi ve bildirim formuna:](#)

- Şirket ana sözleşmesinin,
- Temsile yetkili olanların şirket unvanıyla noterce düzenlenmiş imza beyannamesinin,
- Temsile yetkili olanlar ile ortaklardan hisse nispeti en yüksek beş ortağın arasında yabancı uyruklu gerçek kişi varsa bunların pasaportlarının bir örneği, ortaklar arasında yabancı tüzel kişi varsa ilgili Türk Konsoloslüğundan veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylanmış (apostil şerhini içeren) ve şirketin kayıtlı bulunduğu sanayi ve/veya ticaret odasında veya yetkili mahkemelerce tanzim edilmiş faaliyet belgesinin aslının noter onaylı tercümesinin

birer örneği eklenir.

Diğer taraftan, 27.08.2015 tarihli ve 29458 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan 456 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde getirilen zorunlulukların başladığı tarihten sonra mükellefiyet tesis ettiren kurumlar vergisi mükellefleri,

iŖe baŖlama tarihini takip eden 15 gün içerisinde kanuni temsilcileri veya noterde bu iŖe özgü olarak verilmiŖ vekletnameyle yetkili kılınan kiŖiler aracılığıyla **Elektronik Tebligat Talep Bildirimini (Ŗirketler ve Diğer Tüzel KiŖiler için)** (EK:1) doldurarak ilgili vergi dairesine vermek zorundadırlar.

[Derneklerin iktisadi iŖletmelerinin iŖe baŖlama bildirimine:](#)

- Dernek tüzüğünün noter onaylı bir rneđi,
- Yeni kurulan derneklere İl Dernekler Müdürlüğü Alındı Belgesinin bir rneđi,
- Temsile yetkili olanların;
 - Noterce dzenlenmiŖ imza sirküleri veya imza beyannamesi,
 - Kimlik kartı,
 - Yabancılarda pasaportun noter onaylı rneđi ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi

eklenir.

[Kooperatiflerin iŖe baŖlama bildirimine:](#)

- İlgili Bakanlıkça onaylı ana szleŖmenin aslı veya noter onaylı bir rneđi,
- Kooperatifi temsile yetkili olanların;
 - Noterce dzenlenmiŖ imza sirküleri veya imza beyannamesi,
 - Kimlik kartı,
 - Yabancılarda pasaportun noter onaylı rneđi ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi,
- Ticaret sicili numarası ve ticaret siciline tescil tarihini gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ilanı makbuzu (Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin aslı ibraz edilirse ilanı makbuzu aranmaz.)

eklenir.

[Vakıfların iktisadi iŖletmelerinin iŖe baŖlama bildirimine:](#)

- Vakıf senedinin noter onaylı bir rneđi,
- Temsile yetkili olanların;
 - Noterce dzenlenmiŖ imza sirküleri veya imza beyannamesi,
 - Kimlik kartı,
 - Yabancılarda pasaportun noter onaylı rneđi ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi

eklenir.

İşe başlama/bırakma bildirimini ekinde noter onaylı olarak aranan belgelerin okunaklı birer fotokopisinin, aslına uygunluğu kontrol edildikten sonra şef veya görevlendirilecek bir memur tarafından isim ve unvan yazılarak tasdik edilen örneklerine göre işlem yapılır.

Mükellefler işe başlama bildirimini vergi dairesine ibraz ettikten ya da ticaret sicil müdürlüklerince başvuru evrakları vergi dairesine ulaştırıldıktan sonra, vergi dairesi tarafından aynı gün, aynı gün yapılmasının mümkün olmaması halinde ertesi gün, mükelleflerin işyerinde yapılacak bir yoklama ile işe başladıkları tespit edilir.

Yapılan yoklamanın sonucuna göre tüzel kişiler ile yabancı uyruklu gerçek kişiler için sistemden alınan vergi kimlik numarası, T.C. tabiiyetindeki gerçek kişiler için ise T.C. Kimlik Numarası kullanılarak mükellefiyet kaydı yapılır. Yapılan yoklamanın sonucuna göre mükellefe vergi numarası verilerek mükellefiyet başlatılır.

Vergi mükellefiyetinin başlaması ile mükelleflerin vergilendirmeye yönelik beyanname verme, vergi ödeme ve vergi levhası alma ve bulundurma gibi sorumlulukları da başlamış olur.

3.1.3. Mükellefiyette Meydana Gelen Değişikliklerin Bildirilmesi

Mükellefler adreslerinde, işlerinde veya işyerlerinde meydana gelen değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren **1 ay içerisinde** bağlı oldukları vergi dairesine dilekçeyle bildirmek zorundadırlar.

3.1.4. Adres Değişikliklerinin Bildirilmesi

Adres değişikliği bir yerden diğer bir yere nakil suretiyle olabileceği gibi aynı yerdeki cadde, sokak veya kapı numarasının değişmesi şeklinde de olabilir.

Adres değişikliği vergi dairesi değişikliğini de gerektiriyor ise mükellefler ister yeni kayıt yaptıracakları vergi dairesine, isterlerse ayrıldıkları vergi dairesine dilekçeyle başvurabilirler.

Mükelleflerin adreslerinde meydana gelen değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren **1 aylık süre** içerisinde, bir dilekçe ile vergi dairesine bildirmeleri gerekir.

Farklı vergi daireleri yetki alanı içinde ilave işyeri açılması veya adres değişikliği nedeniyle yeni mükellefiyet tesisi halinde mükellefler tarafından daha önce vergi dairesine verilmiş olup değişmediğini yazılı olarak beyan ettikleri belgeler ilgili

vergi dairesi tarafından mükelleflerden yeniden istenmeyecek, yapılacak işleme ilişkin belgeler ilgili vergi dairesince belgenin bulunduğu vergi dairesinden yazışma yapılmak suretiyle temin edilecektir.

Adres değişikliğinde, yeni vergi levhası internet vergi dairesinde bu işlem için hazırlanan menü kullanılmak suretiyle oluşturularak yazdırılacak ve 408 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 2.5. bölümünde sayılan yerlerde bulundurulacaktır.

3.1.5. İş Değişikliklerinin Bildirilmesi

Bildirilmesi zorunlu iş değişiklikleri şunlardır:

- **Yeni Bir Vergiye Tabi Olmayı Gerektiren Değişiklikler:** Yeni bir vergiye tabi olmayı gerektiren değişikliğe örnek olarak inşaat işiyle uğraşan bir kurumun sigortacılık yapmaya başlaması ve bundan dolayı kurumlar vergisi mükellefiyeti yanında Sigorta Muameleleri Vergisi mükellefi de olması verilebilir.
- **Mükellefiyetten Muaflığa Geçme:** Mükellefiyetten muaflığa geçmeye örnek olarak ticari kazancı dolayısıyla gelir vergisine tabi olan kişinin, esnaf muaflığının şartlarını sağlamasıyla gelir vergisinden muaf olması verilebilir.
- **Mükellefiyet Şeklinde Değişiklik:** Mükellefiyet şeklinde değişikliğe örnek olarak basit usulde vergilendirilen mükellefin belirlenen hadleri aşması nedeniyle gerçek usulde vergilendirilmeye başlaması verilebilir.

Mükelleflerin işlerinde meydana gelen değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren **1 aylık süre içerisinde**, bir dilekçe ile vergi dairesine bildirmeleri gerekir.

3.1.6. İşletmede Değişikliğin Bildirilmesi

Mükellefler işyeri sayısında meydana gelen artış veya azalışları, bağlı oldukları vergi dairelerine, değişiklikten itibaren **1 aylık süre içerisinde**, dilekçe ile bildirmek zorundadırlar.

3.2. Defter Tutma

Mükelleflerin; vergi ile ilgili servet, sermaye ve hesap durumlarının, faaliyet ve hesap neticelerinin tespit edilmesini, vergi ile ilgili muamelelerinin belli edilmesini, vergi karşısındaki durumunun hesap üzerinden kontrol edilmesini ve incelenmesini, hesap ve kayıtlarının yardımıyla üçüncü şahısların vergi karşısındaki durumlarının

(emanet mahiyetindeki değerler dâhil) kontrol edilmesini ve incelenmesini sağlayacak şekilde defter tutmaları zorunludur.

- ◆ Aşağıda yazılı gerçek ve tüzel kişiler defter tutmak zorundadırlar;
 - Ticaret ve sanat erbabı,
 - Ticaret şirketleri,
 - İktisadi kamu müesseseleri,
 - Dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler,
 - Serbest meslek erbabı,
 - Çiftçiler (Gerçek usulde mükellef olanlar).

İktisadi kamu müesseseleri ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler defter tutma bakımından tüccarların tabi olduğu hükümlere tabidirler.

- ◆ Defter tutma mecburiyeti aşağıda yazılı gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanmaz:
 1. Gelir vergisinden muaf olan esnaf ve gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçiler,
 2. Gelir Vergisi Kanununa göre kazançları basit usulde tesbit edilenler,
 3. Kurumlar vergisinden muaf olan:
 - a) İktisadi kamu müesseseleri,
 - b) Dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler.

Ancak söz konusu durumun, gelir veya kurumlar vergilerinden muaf olmakla beraber diğer vergilerden birine tabi olunması ve bu vergilerin götürü usulde tespit edilmemesi halinde, muaf olunmayan vergiler için tutulacak defterlere şümulü yoktur.

- ◆ Defterler hesap dönemi itibarıyla tutulur. Hesap dönemi normal olarak takvim yılıdır.

Şu kadar ki, takvim yılı dönemi faaliyet ve muamelelerinin mahiyetine uygun bulunmayanlar için, bunların müracaatı üzerine Maliye Bakanlığı 12 şer aylık özel hesap dönemleri belli edebilir. Özel hesap dönemi tayin edilenlerin ticari ve zirai kazançları, hesap dönemlerinin kapandığı takvim yılının kazancı sayılır.

Yeniden işe başlama veya işi bırakma hallerinde, hesap dönemi içinde bir yıldan eksik olan faaliyet süresi, hesap dönemi sayılır.

- ◆ Tüccarlar, defter tutma bakımından iki sınıfa ayrılır.
 - Birinci sınıf tüccarlar, bilanço esasına göre,
 - İkinci sınıf tüccarlar, işletme hesabı esasına göre

defter tutarlar.

3.2.1. Elektronik Ortamda Defter Tutma

Vergi Usul Kanunu uyarınca tutulması zorunlu olan defterlerin elektronik ortamda oluşturulması, kaydedilmesi, muhafazası ve ibrazına ilişkin usul ve esaslar 1 Sıra Numaralı Elektronik Defter Genel Tebliğinde açıklanmış olup, e-defter kullanımını başvurusuna ilişkin koşullar www.edefter.gov.tr adresinde yer almaktadır.

3.2.2. Defter Kayıtlarına İlişkin Kurallar

- Vergi Usul Kanununa göre tutulacak defter ve kayıtlar, Türkçe tutulmalıdır.
- Kayıt ve belgelerde Türk para birimi kullanılmalıdır. (Belgeler, Türk parası karşılığı gösterilmek şartıyla, yabancı para birimine göre de düzenlenebilir. Şu kadar ki yurt dışındaki müşteriler adına düzenlenen belgelerde Türk parası karşılığı gösterilme şartı aranmaz.)
- Defterler mürekkep veya makine ile yazılmalıdır.
- Yevmiye defterinde yapılan yanlışlar ancak muhasebe kaidelerine göre düzeltilebilir. Diğer defter ve kayıtlara rakam ve yazılar yanlış yazıldığı takdirde okunacak şekilde çizilir ve üst veya yan tarafına veyahut ilgili bulunduğu hesaba doğrusu yazılmak suretiyle düzeltmeler yapılır.
- Deftere geçirilen bir kaydı kazımak, çizmek, silmek suretiyle okunamaz bir hale getirmek yasaktır.
- Defterde kayıtlar arasında usulen yazılmaya mahsus olan satırlar, çizilmeksizin boş bırakılamaz, atlanamaz ve sayfa yok edilemez.
- Ciltli defterlerde, defter sayfaları ciltten koparılamaz.
- Tasdikli müteharrik yapraklarda bu sayfaların sırası bozulamaz ve yırtılamaz.

3.2.3. Defterlere Kayıt Süreleri

Muamelelerin Vergi Usul Kanununa göre tutulması zorunlu defterlere, **on gün** içinde kaydedilmesi zorunludur.

Kayıt işlemlerini devamlı olarak muhasebe fişleri, primanota ve bordro gibi yetkili amirlerin imza ve parafını taşıyan vesikalara dayanarak yürüten müesseselerde, muamelelerin bunlara işlenmesi, deftere işlenmesi hükmündedir.

Bu gibi hallerde, muamelelerin defterlere kırk beş gün içinde kaydedilmesi zorunludur.

Serbest meslek kazanç defterlerine, muamelelerin günü gününe kaydedilmesi zorunludur.

3.2.4. Defter Tasdiki

Mükelleflerin tutmak zorunda olduğu defterlerden bazıları tasdik zorunluluğu olan defterler olup, bu defterler tasdiksiz olarak kullanılamaz.

Tasdik zorunluluğu olan defterler şunlardır;

- Yevmiye defteri,
- Envanter defteri,
- İşletme defteri,
- Çiftçi işletme defteri,
- İmalat defteri,
- Yabancı nakliyat kurumlarının hâsılat defteri,
- Serbest meslek kazanç defteri,
- Damga vergisi defteri (Damga vergisi defteri, 20 Seri Nolu Damga Vergisi Genel Tebliğiyle tasdiki zorunlu defterler arasında yer almıştır).

Vergi Usul Kanunu ile uygun görülen hallerde yukarıda yazılı olan defterlerin yerine kullanılacak olan defterler de tasdike tabidir.

Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tutulması zorunlu olan Defter-i Kebir'in tasdiki zorunlu değildir.

- Defter tasdiki iş yerinin bulunduğu, iş yeri olmayanlar için ikametgâhın bulunduğu yerdeki noter veya noterlik görevini ifa ile mükellef olanlarca yapılır,
- Menkul kıymet ve kambiyo borsasındaki acentelerin tasdik ettireceği defterler borsa komiserliğince tasdik edilir,
- Anonim şirket ve limited şirketin kuruluşu aşamasında defterler, şirket merkezinin bulunduğu yer ticaret sicili memuru veya noter tarafından tasdik edilir.

Mükellefler ister bilanço esasına isterse işletme hesabına göre defter tutsun defterlerini işe başlamadan önce tasdik ettirmek zorundadırlar.

- ◆ Tasdik zorunluluğu olan defterleri kullanacak olanlar, bunları aşağıda yazılı zamanlarda tasdik ettirmeye mecburdurlar:
 1. Öteden beri işe devam etmekte olanlar defterin kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda,
 2. Hesap dönemleri Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilenler, defterin kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda,
 3. Yeniden işe başlayanlar, sınıf değiştirenler ve yeni bir mükellefiyete girenler, işe başlama, sınıf değiştirme ve yeni mükellefiyete girme tarihinden önce,
 4. Vergi muafiyeti kalkanlar, muafılıktan çıkma tarihinden başlayarak on gün içinde,
 4. Tasdike tabi defterlerin dolması dolayısıyla veya sair sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar bunları kullanmaya başlamadan önce.

Defterlerini ertesi yılda da kullanmak isteyenler Ocak ayı, hesap dönemleri Maliye Bakanlığınca tespit edilenler ise bu dönemin ilk ayı içinde tasdiki yeniletmeye mecburdurlar.

3.3. Belge Düzenleme

Mükelleflerce, Vergi Usul Kanununa göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların belgelendirilmesi zorunludur. Mükellefler, üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelerin yanı sıra, kendi iç işlemlerini de belgelendirmek zorundadırlar.

Defter tutmak zorunda olmayan mükellefler, vergi matrahlarının tespiti ile ilgili giderlerini belgelendirmek mecburiyetindedir.

Belgelerin anlaşılabilir matbaalarca basılmış olması veya noterlere tasdik ettirilmiş olması gerekir.

Kurumlar vergisinden muaf olan kurumların düzenleyecekleri belgelerde “Kurumlar vergisinden muafıdır” ibaresi kullanma zorunluluğu bulunmaktadır.

3.4. Muhafaza ve İbraz Ödevleri

Vergi Usul Kanununa göre defter tutmak mecburiyetinde olanlar, tuttukları defterlerle, vesikaları ilgili buldukları yılı takip eden takvim yılından başlayarak beş yıl süreyle muhafaza etmeye mecburdurlar.

Vergi Usul Kanununa göre defter tutmak mecburiyetinde olmayanlar, anılan Kanunun 232, 234 ve 235'inci maddelerine istinaden almaya mecbur oldukları fatura, gider pusulası ve müstahsil makbuzlarını tanzim tarihlerini takip eden yıldan başlayarak beş yıl süre ile muhafaza etmeye zorludurlar.

Mükellefler, Vergi Usul Kanununa göre aldıkları vergi karnelerini, işin devam ettiği, Gelir Vergisi Kanununa göre indirimlerle ilgili olanlar bu indirimlerden faydalandıkları sürece muhafaza ederler.

Mükellefler, muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü defter, belge ve karneler ile diğer kayıtlarını muhafaza süresi içerisinde, yetkili makam ve memurların talebi üzerine ibraz etmek zorundadırlar.

3.5. Diğer Ödevler

3.5.1. Vergi İncelemesinde Yetkililere Yardım

Vergi inceleme ve kontrolleri ile gayrimenkullerin rayiç bedelinin tespiti sırasında mükellefler aşağıda yazılı ödevleri yerine getirmeye mecburdurlar:

- İncelemeye yetkili memura müessesenin durumuna göre, çalışma yeri göstermek ve resmi çalışma saatlerinde memurun müessesede çalışmasını sağlamak,
- İnceleme ile ilgili her türlü izahatı vermek (Bu mecburiyet hem iş sahibi, hem de işletmede çalışan memurlar için geçerlidir.),
- İncelemeye yetkili memurun, lüzumunda iş yerinin her tarafını gezip görmesini sağlamak,
- Bina ve arazinin rayiç bedelinin tespitinde değeri tespit edilecek bina ve araziye, Emlak Vergisi Kanununun 31 inci maddesine göre Maliye Bakanlığınca yetkili kılınan memurlara gösterip gezdirmek, bu gibi gayrimenkullerin genel durumuna, kullanım tarzına ve kirada ise kiranın miktarına ilişkin her türlü bilgiyi vermek (Burada yazılı mecburiyetler kiracılar için de geçerlidir.),
- İşletmede Vergi Usul Kanununun 134 üncü maddesi gereğince envanter yapılması halinde işlemlerin sonuçlandırılması için araç, gereç ve personeliyle gerekli yardım ve kolaylığı göstermek.

3.5.2. Tevsik (Belgelendirme) Zorunluluğu

Birinci ve ikinci sınıf tüccarların, serbest meslek erbabının, kazancı basit usulde tespit edilen tüccarların, defter tutmak zorunda olan çiftçilerin ve vergiden muaf esnafın yapacakları tahsilat ve ödemelerin **7.000 TL'nin** üzerinde olması durumunda, bu işlemlerin (459 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin

4.2. bölümünde belirtilenler hariç) banka, ödeme kuruluşları veya Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. (aracı finansal kurumlar) vasıtasıyla yapılması zorunludur

3.5.3. Vergi Levhası

Basit usulde vergilendirilen mükellefler dâhil gelir vergisi mükellefleri ile sermaye şirketleri **her yıl Mayıs ayının son gününe kadar** vergi tarihine esas olan kazanç tutarları ile bunlara isabet eden vergi miktarlarını gösteren levhayı merkezlerinde, şubelerinde, satış mağazalarında, çiftçilerin doğrudan doğruya zirai faaliyetleri ile ilgili alım satım işlerinin tedviri için açtıkları yazıhanelerinde, taşıt işletmeleri ayrıca taşıtlarında (taşıt işletmesi ifadesi, ücret karşılığında yolcu veya eşya taşımacılığını ifade ettiğinden, diğer iş kollarında faaliyet gösteren mükelleflerin taşıtlarında vergi levhası bulundurma mecburiyetleri bulunmamaktadır.) yetkililerce istenildiğinde ibraz etmek üzere bulunduracaklardır.

Yeni işe başlayan mükelleflerin vergi levhaları, mükellefiyet tesisini müteakip, sistem tarafından internet vergi dairesi hesaplarına aktarılacaktır. Bu mükellefler vergi levhalarını mükellefiyet tesisinden itibaren 1 ay içinde internet vergi dairesinden yazdırmak suretiyle veya bağlı oldukları vergi dairesi aracılığıyla alacaklardır.

3.5.4. Bilgi Verme Yükümlülüğü

Kamu idare ve müesseseleri, mükellefler veya mükelleflerle muamelede bulunan diğer gerçek ve tüzel kişiler, Maliye Bakanlığı'nın veya vergi incelemesine yetkili olanların isteyecekleri bilgileri vermeye mecburdurlar.

3.5.5. Bildirim Yükümlülüğü

Bilânço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alışlarını **Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)**, mal ve hizmet satışlarını **Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)** ile bildirmeleri gerekmektedir.

2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerine ilişkin mal ve/veya hizmet alışları ile mal ve/veya hizmet satışlarına uygulanacak had 5.000 TL olarak yeniden belirlenmiştir. Mükellefler söz konusu bildirim formlarını, aylık dönemler halinde düzenlemek ve takip eden ayın birinci gününden itibaren son günü akşamı saat 24:00'e kadar sistem üzerinden onaylayarak göndermekle yükümlüdür.

Gelir veya kurumlar vergisi beyannamesini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler, Ba ve Bs formlarını da elektronik ortamda vermek zorundadırlar.

Tasfiyesi devam eden mükellefler bildirim formlarını, tasfiye süresince aylık dönemler halinde vereceklerdir. Tasfiyenin başladığı aya ait bildirim formları ise tasfiye öncesi ve sonrası ayırımı yapılmaksızın düzenlenecektir. Diğer taraftan, tasfiye sonunda bildirimler tasfiye kararının tescil edildiği tarihi izleyen ayın son günü akşamına kadar tasfiye memuru veya 3568 sayılı Kanuna istinaden yetki almış meslek mensupları tarafından verilecektir.

3.6. Mükelleflerin Beyanname Verme ve Ödeme Sürelerine İlişkin Yükümlülükleri

Mükelleflerin faaliyet konuları itibariyle vermek zorunda oldukları beyannamelerin verilme ve ödeme sürelerine ilişkin bilgiler aşağıda tablo halinde gösterilmiştir. Buna göre;

Beyanname Türü	Verilme Süresi	Son Ödeme Günü
Yıllık Kurumlar Vergisi Beyannamesi	- Beyanname, hesap döneminin kapandığı ayı izleyen 4. ayın birinci gününden 25. günü akşamına kadar, verilir.	Beyannamenin verildiği ayın sonuna kadar ödenir.
	- Tarhiyatın muhatabının Türkiye'yi terk etmesi halinde ise ülkeyi terk etmesinden önceki 15 gün içinde verilir.	Beyanname verme süresi içinde ödenir.
Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi	- Bir takvim yılına ait beyanname izleyen yılın Mart ayının başından 25. günü akşamına kadar verilir.	1. Taksit Mart ayı sonuna kadar, 2. Taksit Temmuz ayı sonuna kadar ödenir.
	- Takvim yılı içinde memleketi terk edenlerin beyannameleri memleketi terkten önce gelen 15 gün, ölüm halinde ölüm tarihinden itibaren 4 ay içinde verilir.	Verilme süreleri içerisinde ödenir.
Geçici Vergi Beyannamesi	3 Aylık dönemi izleyen 2. ayın 14. günü akşamına kadar verilir.	3 Aylık dönemi izleyen 2. ayın 17. günü akşamına kadar ödenir.
	1. Dönem 14 Mayıs, 2. Dönem 14 Ağustos, 3. Dönem 14 Kasım, 4. Dönem 14 Şubat.	1. Dönem 17 Mayıs, 2. Dönem 17 Ağustos, 3. Dönem 17 Kasım, 4. Dönem 17 Şubat.

Beyanname Türü	Verilme Süresi	Son Ödeme Günü
Katma Değer Vergisi Beyannamesi	İzleyen Ayın 24. günü akşamına kadar verilir.	Beyanname verilen ayın 26. günü ödenir.

Muhtasar Beyanname (Aylık)	İzleyen Ayın 23. günü akşamına kadar verilir.	Beyanname verilen ayın 26. günü akşamına kadar ödenir.
----------------------------	---	--

Muhtasar Beyanname (Üç Aylık)	3 Aylık dönemi izleyen ayın 23. günü akşamına kadar verilir.	Beyanname verilen ayın 26. günü akşamına kadar ödenir.
	1. Dönem 23 Nisan 2. Dönem 23 Temmuz 3. Dönem 23 Ekim 4. Dönem 23 Ocak	

Damga Vergisi Beyannamesi (Sürekli mükellefiyeti bulunanlar için makbuz karşılığı ödenmesi gereken damga vergisinin beyanı) NOT: İstihkaktan kesinti suretiyle tahsil edilen damga vergisi muhtasar beyanname ile beyan edilir	İzleyen Ayın 23. günü akşamına kadar verilir.	Beyanname verilen ayın 26. günü akşamına kadar ödenir.
---	---	--

Damga Vergisi Beyannamesi (Sürekli Damga Vergisi mükellefiyeti bulunmaması durumunda)	Damga Vergisine tabi kâğıdın düzenlendiği tarihi izleyen 15 gün içinde verilir.	Beyanname verme süresi içinde ödenir.
---	---	---------------------------------------

Beyanname Türü	Verilme Süresi	Son Ödeme Günü
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	İzleyen Ayın 15. günü verilir.	Beyanname verme süresi içinde ödenir.
Özel Tüketim Vergisi (ÖTV)	- I Sayılı Listedeki Mallar: İlk 15 gün için aynı ayın 25'i, ikinci 15 gün için ertesi ayın 10. günü akşamına kadar - II Sayılı Listedeki Kayıt ve Tescile Tabi olmayan mallar ile III ve IV sayılı listedeki malların teslimini izleyen ayın 15. günü akşamına kadar, - II Sayılı Listedeki kayıt ve tescile tabi mallar için ilk iktisapla ilgili işlemlerin tamamlanmasından önce, verilir.	Beyanname verme süresi içinde ödenir.
Özel İletişim	İzleyen Ayın 15. günü verilir.	Beyanname verme süresi içinde ödenir.
Şans Oyunları Vergisi	İzleyen Ayın 20. günü verilir.	Beyanname verme süresi içinde ödenir.

3.7. İnternet Ortamında Gönderilebilecek Beyannameler ve Bildirimler (e- Beyanname)

- Yıllık Gelir Vergisi
- Kurumlar Vergisi
- Geçici Vergi
- Katma Değer Vergisi
- Özel Tüketim Vergisi (2a beyannamesi dahil)
- Muhtasar Beyanname
- Banka Muameleleri Vergisi
- Sigorta Muameleleri Vergisi
- Damga Vergisi
- Özel İletişim Vergisi
- Şans Oyunları Vergisi
- BA Formu
- BS Formu
- Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi (KKDF)
- Araçları Muayene Yetkisi Verilen Gerçek ve Tüzel Kişilerce Ödenmesi Gereken Hazine Payına İlişkin Bildirim

3.8. Gelir Vergisi Mükelleflerinde Mükellefiyet Süreci Tablosu

4. VERGİ MEVZUATINDA KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLETMELERİ İLGİLENDİREN İSTISNA VE TEŞVİKLER

4.1. KOBİ'lere Kredi Sağlayan Kuruluşlara Tanınan Muafiyet

Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinde, yabancı ülkeler veya uluslararası finans kuruluşları ile yapılan malî ve teknik işbirliği anlaşmaları çerçevesinde yalnızca kredi teminatı sağlamak üzere kurulmuş olup, bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları teminat sorumluluk fonlarına ekleyen ve sahip oldukları fonları ortaklarına dağıtmaksızın kredi sağlayan banka ve kuruluşlara yatıran kurumlar, kurumlar vergisinden muaf tutulmuştur.

4.2. Serbest Bölge Faaliyeti Kazançlarına Yönelik İstisna

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda belirtildiği üzere, serbest bölgelerde üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu düzenleme Avrupa Birliğine üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar geçerlidir.

Ayrıca, 06.02.2004 tarihi itibarıyla 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa göre kurulan serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere ruhsat almış mükelleflerin, serbest bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazançları, faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır.

4.3. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Elde Edilen Kazançlara Yönelik İstisna

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununa göre Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yönetici şirketlerin bu Kanun uygulaması kapsamında elde ettikleri kazançlar ile bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu bölgedeki yazılım, tasarım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları **31.12.2023** tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

4.4. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükellefleri Tarafından Sağlanan Sermaye Desteklerine İlişkin İndirim

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyette bulunanlara Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygun görülen alanlarda gerçekleştirecekleri projelerinin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye destekleri, beyan edilen gelirin veya kurum kazancının % 10'unu ve öz sermayenin %20'sini aşmamak üzere, **31.12.2023** tarihine kadar Gelir Vergisi

Kanunun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın ve Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılır. İndirim konusu yapılacak tutar yıllık olarak 500.000 Türk Lirasını aşmaz.

4.5. Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası

Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası, 10.02.2016 tarihli ve 29620 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6663 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle Gelir Vergisi Kanununun mülga mükerrer 20 nci maddesinde yapılan düzenlemeyle getirilmiştir. Söz konusu düzenleme ile ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla yirmi dokuz yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri bu kazançlarının 75.000 Türk Lirasına kadar olan kısmı belirli şartlar dahilinde gelir vergisinden müstesna tutulmaktadır.

İstisnadan yararlanılabilmesi için;

- 1) Mükelleflerin işe başlamayı kanuni süresi içerisinde bildirmeleri,
- 2) İşte bilfiil çalışılması ya da işin kendisi tarafından sevk ve idare edilmesi (Çırak, kalfa veya yardımcı işçi çalıştırmak ya da seyahat, hastalık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak işinde bilfiil çalışmamak bu şartı bozmaz.),
- 3) Faaliyetin adi ortaklık veya şahıs şirketi bünyesinde yapılması hâlinde tüm ortakların işe başlama tarihi itibarıyla anılan madde kapsamında şartları taşınması,
- 4) Ölüm nedeniyle faaliyetin eş ve çocuklar tarafından devralınması hâli hariç olmak üzere, faaliyeti durdurulan veya faaliyetine devam eden bir işletmenin ya da mesleki faaliyetin eş veya üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan veya kayın hısımlarından devralınmamış olması,
- 5) Mevcut bir işletmeye veya mesleki faaliyete sonradan ortak olunmaması gerekmektedir.

4.6. Ar-Ge İndirimi ve Diğer İndirimler

5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanuna istinaden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamalarının tamamı ile teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile bu Kanun kapsamında belirtilen kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen tasarım projelerinde ve tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen münhasıran tasarım harcamalarının tamamı **31.12.2023** tarihine kadar Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının ve Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır.

5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge faaliyetinde bulunan işletmeler, bu Kanunun uygulamasına dair yayımlanan 10.08.2016 tarihli ve 29797 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği'nde belirlenen esaslar çerçevesinde Ar-Ge indiriminden yararlanırlar.

Ayrıca, aşağıdaki indirimlerin de kazancın tespitinde dikkate alınması mümkün bulunmaktadır:

- 1- Bağış ve yardımlar
- 2- Sponsorluk harcamaları
- 3- Başbakanlıkça veya Bakanlar Kurulunca başlatılan yardım kampanyalarına yapılan aynı ve nakdi bağışlar,
- 4- Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımlar,
- 5- Girişim Sermayesi Fonu olarak ayrılan tutarlar,
- 6- Türkiye'de yerleşmiş olmayan kişilerle, iş yeri, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunanlara hizmet veren bazı sektör işletmelerinin münhasıran bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançların %50'si,
- 7- Korumalı iş yeri indirimi,
- 8- Şahıs sigorta primleri,
- 9- Eğitim ve sağlık harcamaları,
- 10- Bireysel Katılım Yatırımcısı indirimi,
- 11- EXPO 2016 Antalya Ajansına yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları,
- 12- Diğer kanunlara göre tamamı indirilecek bağış ve yardımlar.

4.7. Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A Maddesi Kapsamında Sağlanan Teşvik (Gelir Vergisinde ve Kurumlar Vergisinde İndirimli Vergi Uygulaması)

İndirimli kurumlar vergisi; Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi, 14.07.2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Karar, 19.06.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar ile bu Kararların uygulanmasına ilişkin Tebliğlerde yer alan esaslar çerçevesinde uygulanmaktadır.

İndirimli vergi oranı uygulamasından gelir vergisi mükellefleri de yararlanabilmektedir.

4.7.1. Yatırımdan Elde Edilen Kazançlara İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması

Kurumlar Vergisi Kanununun “İndirimli kurumlar vergisi” başlıklı 32/A maddesi uyarınca Ekonomi Bakanlığınca teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlara, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisi uygulanabilmektedir.

İndirimli kurumlar vergisi, Devletin almadığı vergiler yoluyla bölge, sektör ve büyüklük olarak belirlemiş olduğu yatırımları desteklemesi olup bu teşvik müessesesinde üç temel kavram;

- **Yatırıma katkı oranı:** Devletin yatırımlara sağlayacağı teşvikin oranını yani yatırımları hangi oranda teşvik edeceğini,
- **İndirimli vergi oranı:** Tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla Devletin yatırımcıya destek verebilmesi için bu yatırımlardan elde edilen kazançlara uygulanacak vergi oranını,
- **Yatırıma katkı tutarı:** İndirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımlarda Devletçe karşılanacak toplam tutarı yani Devletin yatırımcıya vereceği toplam desteğini ifade etmektedir.

Ekonomi Bakanlığından aldıkları yatırım teşvik belgelerinde yer alan yatırıma katkı oranları ve vergi indirim oranları dikkate alınarak mükellefler indirimli kurumlar vergisinden yararlanabileceklerdir.

Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarda, 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesi çerçevesinde gelir veya kurumlar vergisi, hak kazanılan toplam yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar aşağıda belirtilen oranlarda indirimli olarak uygulanacaktır.

Bölgeler	Bölgesel Uygulama		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi İndirim Oranı (%)	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi İndirim Oranı (%)
I	15	50	25	50
II	20	55	30	55
III	25	60	35	60
IV	30	70	40	70
V	40	80	50	80
VI	50	90	60	90

Stratejik yatırımlar için tüm bölgelerde uygulanacak vergi indirimi oranı %90 ve yatırıma katkı oranı %50 olarak belirlenmiştir.

4.7.2. Diğer Faaliyetlerden Elde Edilen Kazançlarda İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması

6322 sayılı Kanununun 39 uncu maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesine 01.01.2013 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere eklenen (c) bendiyle, yatırıma başlanan tarihten itibaren bu maddeye göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben,

- Toplam yatırıma katkı tutarının %80'nini geçmemek ve
- Gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak üzere

yatırım döneminde mükelleflerin diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli kurumlar vergisi oranı uygulanması mümkün hale gelmiştir.

Mükelleflerin diğer faaliyetlerinden elde ettikleri kazançların indirimli kurumlar vergisi uygulanmasında toplam yatırıma katkı tutarlarının ne kadarlık kısmının dikkate alınabileceği 2012/3305 sayılı Kararın 15 inci maddesinin beşinci fıkrasında belirlenmiştir.

Buna göre, bu madde uyarınca hesaplanacak toplam yatırıma katkı tutarına mahsuben, gerçekleştiren yatırım harcaması tutarını aşmamak ve toplam yatırıma katkı tutarının %80'ini geçmemek üzere, yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli gelir veya kurumlar vergisi uygulanabilmektedir.

Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için yatırım projelerinin teşvik belgesine bağlanması zorunlu olup Kararda belirlenen bölge ve sektörlerde asgari yatırım tutarları dikkate alınarak yatırım yapılması gerekmektedir.

İmalat sanayiine yönelik düzenlenen yatırım teşvik kapsamında, 01.01.2017 ile 31.12.2017 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için;

- Bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamında vergi indirimi desteğinde uygulanacak yatırıma katkı oranları her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle,
- Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirimi tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarına uygulanacak oranı % 100 olmak üzere,

teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın uygulanır.

4.7.3. Yatırıma Katkı Tutarında Endeksleme

6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 66 ncı maddesiyle 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesinin ikinci fıkrasına, birinci cümlesinden sonra gelmek üzere eklenen hükümlerle; yatırımın tamamlanması şartıyla, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle yararlanan kısmı hariç olmak üzere kalan yatırıma katkı tutarının, yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınmasına imkan tanınmıştır.

Buna göre, ilgili teşvik belgesi kapsamındaki toplam yatırıma katkı tutarının yatırımın tamamlandığı hesap döneminin sonuna kadar yararlanılamayan kısmı (yatırımın tamamlandığı hesap döneminin sonuna kadar gerek diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara ve gerekse yatırımın tamamen veya kısmen işletilmesinden elde edilen kazançlara indirimli kurumlar vergisi uygulanması suretiyle yararlanan kısmından sonra kalan yatırıma katkı tutarı), yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınacaktır.

4.8. Patent veya Faydalı Model Belgeli Buluşlardan Elden Edilecek Kazançlarda İstisna

19.02.2014 tarihli ve 6518 sayılı Kanununun 82 nci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen “Sınai mülkiyet haklarında istisna” başlıklı 5/B maddesiyle, incelemeli sisteme göre patente veya olumlu araştırma raporlu faydalı model belgesine bağlanmış olan buluşlardan elde edilen kazançlar, kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur.

1- Hangi kazanç ve iratlar istisna kapsamındadır?

Kurumlar vergisi mükellefleri tarafından Türkiye’de gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan ve incelemeli sisteme göre patente veya olumlu araştırma raporlu faydalı model belgesine bağlanmış olan buluşların;

- Kiralanması neticesinde elde edilen kazanç ve iratların,
- Devri veya satışı neticesinde elde edilen kazançların,
- Türkiye’de seri üretime tabi tutularak pazarlanmaları halinde elde edilen kazançların,
- Türkiye’de gerçekleştirilen üretim sürecinde kullanılması sonucu üretilen ürünlerin satışından elde edilen kazançların patentli veya faydalı model belgeli buluşa atfedilen kısmının

%50’si maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi halinde, 01.01.2015 tarihinden itibaren kurumlar vergisinden müstesnadır.

2- İstisnadan kimler yararlanabilir?

İncelemeli sisteme göre patent veya olumlu araştırma raporu sonucunda faydalı model belgesi almış olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri bu istisnadan yararlanabilecektir. Şartları taşıyan dar mükelleflerin de bu istisnadan yararlanması mümkündür.

3- İstisnadan yararlanma şartları

- Buluşlara ilişkin araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetlerinin Türkiye’de gerçekleştirilmesi
- İncelemeli sistemle patent veya olumlu araştırma raporu sonucunda faydalı model belgesi alınması
- İstisna uygulamasından yararlanacak kişilerden olunması

- Patent veya faydalı model belgesi için sağlanan koruma süresinin aşılmamış olması

4.9. Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) Birleşmelerinde Kurumlar Vergisi Oranının İndirimli Uygulanması

6770 sayılı Kanunun 29 uncu maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanununun 32 nci maddesine eklenen beşinci fıkra uyarınca; bu Kanunun 19 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamında birleşen sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle işgital eden KOBİ'lerin, birleşme tarihinde sona eren hesap döneminde münhasıran üretim faaliyetinden elde ettiği kazançları ile bu kapsamda birleşilen kurumun birleşme işleminin gerçekleştiği hesap dönemi dahil olmak üzere üç hesap döneminde münhasıran üretim faaliyetinden elde ettiği kazançlarına indirimli oranda kurumlar vergisi uygulamasına imkan tanınmıştır.

Bu kapsamda, KOBİ'lerin münhasıran üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranının indirimli olarak uygulanabilmesi için;

- a) Birleşmenin, Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan devir şartlarını taşıması,
- b) Birleşen kurumların KOBİ niteliğinde olması,
- c) Birleşen kurumların devir tarihi itibarıyla sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle işgital eden kurumlardan olması

gerekmektedir.

4.10. Yabancı Gerçek ve Tüzel Kişilere Türkiye'den Verilen Hizmetlerde Kurumlar Vergisi İndirimi

6322 sayılı Kanunla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ğ) bendi ile 15.06.2012 tarihinden itibaren uygulanmak üzere Türkiye'de yerleşmiş olmayan kişilerle, iş yeri, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunanlara Türkiye'de verilen ve münhasıran yurt dışında yararlanılan aşağıdaki hizmetlere ilişkin olarak, hizmet veren işletmelerin münhasıran bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazancın %50'sinin beyan edilen kurum kazancından indirilebilme imkânı getirilmiştir.

- Mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kaydı tutma, çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon, veri saklama ve veri analizi hizmeti,
- İlgili bakanlığın izni ve denetimine tabi olarak verilen eğitim ve sağlık hizmeti.

Yukarıdaki hizmetlerin, şirketlerin ana sözleşmelerinde yazılı esas faaliyetlerinden olması gerekir. Hizmetin yurt dışında yerleşik kişilere verilmesi, hizmetten yurt dışında yararlanılması ve faturanın da bunlar adına düzenlenmiş olması gerekir.

Söz konusu indirim uygulamasından Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendi kapsamında gelir vergisi mükellefleri de yararlanabilmektedir.

Yararlanma Şartları;

İndirimden faydalanabilecek şirketlerin ana sözleşmelerinde yazılı esas faaliyet konuları arasında, mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kaydı tutma, çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon, veri saklama, veri analizi eğitim ve sağlık hizmetleri sunulmasının olması,

Hizmetin, Türkiye'den münhasıran yurt dışı mukimi kişi ve/veya kurum için yapılmış olması,

Faturanın yurt dışı mukimi kişi ve/veya kurum adına düzenlenmesi,

Türkiye'den verilen, mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe kaydı tutma, çağrı merkezi ve veri saklama hizmetlerinden yurt dışında yararlanılması,

İlgili bakanlığın izin ve denetimine tabi olarak Türkiye'de yerleşmiş olmayan kişilere verilen eğitim ve sağlık hizmetlerinin yararlanıcısının yurt dışında olması,

gerekmektedir.

İndirim kapsamında kabul edilen faaliyetlerden elde edilen kazancın, kurumlar vergisi matrahının tespiti açısından, hasılat, maliyet ve gider unsurlarının; ayrı ayrı izlenmesi, diğer faaliyetlerle ilişkilendirilmemesi ve kayıtların da bu ayrımı sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir.

İndirim kapsamında kabul edilen faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde, indirim uygulanacak kazançla ilişkin hasılat, gider ve maliyet unsurlarının ayrı olarak tespit edilmesi esastır.

4.11. Nakdi Sermaye Artışlarında Faiz İndirimi

07.04.2015 tarihli ve 29319 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6637 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 8 inci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına

eklenen (ı) bendinde; finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere, sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan “Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı” dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50’sinin, kurumlar vergisi matrahının tespitinde kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla, kurum kazancından indirim konusu yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Konu ile ilgili ayrıntılı açıklamalar 1 Seri No’lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin “10.6. Sermaye artırımında indirim” başlıklı bölümünde yer almaktadır.

4.12. İstihdamın Arttırılmasına Yönelik Gelir Vergisi Stopajı Teşvikleri

İstihdamın arttırılmasına yönelik teşviklerle ilgili olarak hem bölgesel hem de genel kapsamlı yasal düzenlemelere ilişkin açıklamalar aşağıda belirtilmiştir.

4.12.1. Serbest Bölgelerde Sağlanan Vergisel Teşvikler

Serbest Bölgelerde faaliyette bulunan mükellefler tarafından serbest bölgelerde üretilen ürünlerin toplam FOB bedelinin % 85’ini yurt dışına ihraç etmeleri durumunda, istihdam edilen personele ödenen ücretler üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisi, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir. Bu düzenleme Avrupa Birliğine üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar geçerlidir.

Bölge içinde üretim faaliyetinde bulunan mükelleflerin üretime ilişkin istihdam ettikleri tüm personele ödedikleri ücretler üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisi, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir. Üretim faaliyeti ile birlikte başka konularda da faaliyette bulunan mükelleflerin satış, pazarlama, muhasebe, lojistik vb. departmanlarda çalışan personelleri de istisna kapsamında değerlendirilecektir.

Serbest Bölgede stopaj istisnasının şartları:

- Serbest bölgede üretim yapılması,
- Mükelleflerin bölgede ürettikleri ürünlerin toplam FOB bedelinin en az %85’ini yurt dışına ihraç etmeleri,

- Serbest bölgede üretim yapan mükelleflerin istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretlere gelir vergisi istisnası uygulanırken, mükelleflerin bölgede ürettikleri ürünlerin toplam FOB bedelinin en az %85'ini yurt dışına ihraç etmeleri, yıllık satış tutarının bu oranın altında olmaması.

Serbest bölgede üretilen ürünler ile satın alınan malların ihracının birlikte yapılması durumunda ise sadece bölge içinde üretilen ürünlerin toplam FOB bedelinin en az %85'inin yurt dışına ihraç edilmesi kaydıyla istisnadan yararlanılacaktır.

Yurt dışı satışa ilişkin %85 şartının gerçekleştirilmesinde, bölge içinden ve Türkiye'den satın alınan mal bedelleri ile bölgeye ve Türkiye'ye satılan mal bedelleri dikkate alınmayacaktır. İstisna uygulamasında, bölgede üretilen ürünlerin kayıtları ile alınıp satılan mallara ilişkin kayıtlar ayrı hesaplarda takip edilecektir. Bölgedeki işletmelerin fason imalat yanında ayrıca bölge içinde üretim ve ihracat yapmaları durumunda ise, Kanunda belirtilen şartları taşıyıp taşımadıklarının tespitinde fason imalat dışında üretim yapılan ve ihraç edilen ürün bedelleri dikkate alınacaktır.

Muhtasar beyannamenin verilmesi ve tecil-terkin uygulaması; istisna kapsamında değerlendirilen ücretler üzerinden hesaplanan gelir vergisi, muhtasar beyannameyle genel hükümlere uygun olarak beyan edilecektir.

İstisna uygulamasından yararlanan mükelleflerin yurt dışı ihracat tutarının toplam satış tutarına oranının %85 veya üzerinde gerçekleştiğinin YMM faaliyet raporu ile tespit edilmesi halinde, vergi dairesince tecil edilen vergi terkin edilecektir.

Öte yandan, serbest bölgede üretim faaliyetinde bulunan işletmelerde çalıştırılan ve yıl içinde gelir vergisi tevkifatı yapılmış olan işçi ücretleri de işverenin yılsonu itibarıyla ürettikleri ürünlerin %85'ini yurt dışına ihraç etme şartını gerçekleştirilmesi halinde, gelir vergisi istisnasından yararlanılabilecektir.

Yazılım faaliyetleri kapsamında yazılım tanımına uygun bir programın ticari amaçla hazırlanması ve elektronik transfer yöntemiyle ihraç edilmesi halinde, bu yazılım faaliyeti kapsamında serbest bölgede fiilen istihdam edilen personele ödenen ücretler 3218 sayılı Kanunda belirtilen şartları taşıması koşuluyla gelir vergisinden istisna edilecektir.

Yazılım faaliyetinin istisna kapsamında değerlendirilebilmesi için;

- Söz konusu faaliyetin münhasıran ve fiilen serbest bölgede yapılması,
- İşyeri altyapısının ve teknik donanımının bu faaliyetin yapılmasına müsait olması,
- Yazılımın yurt dışındaki bir müşteri için yapılmış olması,
- Yazılımdan yurt dışında faydalanılması,

- Faturanın yurt dışındaki müşteri adına düzenlenmesi,
- Dövizin Türkiye'ye getirildiğinin tevsik edilmesi (ödeme belgesi, banka dekontu vb.),
- Ürünün, gümrük çıkış beyannamesi (gümrük çıkış beyannamesi düzenlenmesinin zorunlu olmadığı durumlarda, ilgili mevzuata göre düzenlenen serbest bölge işlem formu) ve YMM faaliyet raporu ile fiili ihracatının gerçekleştiğinin tevsik edilmesi,

gerekir.

Ücret istisnası, 01.01.2009 tarihinden geçerli olmak üzere Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar uygulanacaktır. Gelir vergisinden istisna edilen ücretlerde üst sınır bulunmadığından, ücretler üzerinden hesaplanan vergi tutarının tamamı istisna edilecektir.

4.12.2. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Stopaj İstisnası

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile yüksek/ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik işletmelerin teknoloji geliştirmelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla ülkemizde, üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörlerinin işbirliği sağlanarak, ülke sanayinin gelişmesi yönünde girişimde bulunulmuş ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri oluşturulmuştur.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerindeki diğer yatırımcılarda olduğu gibi Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmeler de bu vergisel avantajdan yararlanmaktadır.

Bölgede çalışan; Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31.12.2023 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır.

Yönetici şirket, ücreti gelir vergisi istisnasından yararlanan kişilerin Bölgede fiilen çalışıp çalışmadığını denetler. Ancak, Bölgede yer alan işletmelerde çalışan AR-GE ve tasarım personelinin bu Bölgelerde yürüttüğü projelerle doğrudan ilgili olmak şartıyla, proje kapsamındaki faaliyetlerin bir kısmının Bölge dışında yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarda Bölge dışındaki bu faaliyetlere ilişkin ücretlerinin % 100'ünü aşmamak şartıyla Bakanlar Kurulunca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı ile Bölgede yer alan işletmelerde en az bir yıl süreyle çalışan AR-GE ve tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere Bölge dışında geçirdiği sürelerle ilişkin ücretlerin % 100'ünü aşmamak şartıyla Bakanlar Kurulunca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı, gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir.

Bu kapsamda teşvikten yararlanılması için Bölge yönetici şirketinin onayının alınması ve Bakanlığın bilgilendirilmesi zorunludur. Yönetici şirketin onayı ile Bölge dışında geçirilen sürenin Bölgede yürütülen görevle ilgili olmadığını tespit edilmesi halinde, ziyaa uğratılan vergi ve buna ilişkin cezalardan ilgili işletme sorumludur.

4.12.3. Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinde Stopaj İstisnası

Gelir vergisi stopajı teşviki: Kamu personeli hariç olmak üzere; Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, Kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, tekno girişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde ve rekabet öncesi işbirliği projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personeli ile bu Kanun kapsamında yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen tasarım projelerinde ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmalarını karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktoralı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için % 95'i, yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için % 90'ı ve diğerleri için % 80'i öncelikle asgari geçim indirimi uygulanmak şartıyla verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilecektir.

Söz konusu gelir vergisi stopajı teşviki 31.12.2023 tarihine kadar uygulanacaktır. Gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanmak için Ar-Ge merkezlerinde en az 15 (on beş) (2016/9093 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen sınıflarda yer alan sektörler için otuz) tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli, tasarım merkezlerinde ise en az 10 (on) tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam edilmesi gerekmektedir. Ancak Ar-Ge merkezleri dışında, teknoloji merkezi işletmelerinde Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerinde, teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde ve rekabet öncesi işbirliği projelerinde gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanmak için personel sınırlaması bulunmamaktadır.

İstisna uygulaması yalnızca Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti kapsamında yapılan ödemelere uygulanmaktadır. Dolayısıyla işverence yapılan ödemelerde istisna dâhilinde çalışılan sürelerle ait ücretler ile bunun dışındaki çalışma sürelerine ait ücretlerin ayrı hesaplanması gerekmektedir.

Faaliyette bulunan personelin, çalışmalarının tamamının Ar-Ge,yenilik veya tasarım faaliyetleri ile ilgili olması halinde hak kazanılmış hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri de tam zaman eşdeğerin hesabında bu kapsamda değerlendirilerek gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasında dikkate alınacaktır.

Kısmî zamanlı çalışma halinde, personelin Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ayırdığı zamanın toplam çalışma zamanına oranı dikkate alınarak bulunan ücret tutarları Ar-Ge, yenilik veya tasarım harcaması olarak dikkate alınmaktadır. Kısmî zamanlı çalışan personelin hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri istisna uygulamasında dikkate alınmaz.

Gelir vergisi stopajına ilişkin teşviklerden Ar-Ge veya tasarım personeli yanı sıra Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine katılan veya doğrudan ilişkili destek personeli de yararlanmaktadır. Teşvikten yararlanacak olan destek personelinin tam zaman eş değeri sayısı, toplam tam zamanlı Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının % 10'unu geçmeyecektir.

Destek personelinin tam zaman eş değeri sayısı, toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının % 10'unu geçmesi halinde brüt ücreti en az olan destek personelinin ücretinden başlanılarak hangi personelin faydalanacağı belirlenir. Destek personeli olarak yararlanacakların ücretlerinin eşit olması halinde kimin yararlanacağına işverence karar verilmektedir.

Örnek 1: Ar-Ge merkezinde (A) Anonim Şirketinde tam zamanlı 70 Ar-Ge personeli ve 6 destek personeli çalışmakta olup, Ar-Ge personelinin 9'u doktoralıdır. Doktoralı ve bekar personel Bay (B)'ye, Ar-Ge faaliyeti kapsamındaki çalışmasına ilişkin olarak 2016 yılı Temmuz ayında haftada 45 saati geçmemek üzere çalışması karşılığında aylık 5.000 TL brüt ücret ödenmektedir. Bay (B), yürüttüğü proje gereği bu dönemdeki faaliyetlerinin %40'ını saha araştırması amacıyla bölge dışında gerçekleştirmektedir

(A) A.Ş.'nin bu kapsamda yapacağı ücret ödemelerinden Ar-Ge kapsamında çalıştırılan doktoralı ve bekar personel Bay (B)'ye ait istisna uygulaması aşağıdaki gibi olacaktır.

a	Brüt Ücret Tutarı	5.000 TL
b	Vergiye Tabi Ücret Matrahı [a -(a x % 15*=)]	4.250 TL
c	Ücretler Üzerinden Hesaplanan Gelir Vergisi Tutarı (b x %15**=)	637.5 TL
ç	Mahsup Edilecek Asgari Geçim İndirimi Tutarı	123,53 TL
d	Asgari Geçim İndiriminin Mahsubundan Sonra Kalan Tutar (c - ç=)	513.97 TL
e	Terkin Edilecek Tutar (d x % 95=)	488.27 TL
f	Vergi Dairesine Ödenecek Tutar (d- e=)	25.7 TL

* (SGK primi işçi payı %14 + işsizlik sigortası primi işçi payı %1=%15)

** (Her bir çalışanın ücret ödemeleri dolayısıyla ulaşılmış olduğu matrah toplamına uygulanacak vergi tarifesi dikkate alınarak hesaplanacaktır.)

Ar-Ge merkezinde çalışan Bay (A)'nın ücret gelirinden kesilen gelir vergisi tutarından asgari geçim indirimini mahsup edildikten sonra kalan vergi tutarının % 95'i olan 488,27 TL'si terkinde konu olacak, terkin sonrası kalan 25,7 TL tutarındaki gelir vergisi ise vergi dairesine ödenecektir.

Örnek 2 : 2016 yılında (Z) Anonim Şirketi tarafından yürütülen ve bir kamu kurumu tarafından desteklenen tasarım faaliyetinde tam zamanlı ve doktoralı 4 personel, 6 teknisyen ve 1 destek personeli görev yapmaktadır.

Doktoralı personelin her birine tasarım faaliyeti kapsamındaki çalışmasına ilişkin 4.000 TL brüt ücret ödenmektedir.

Diğer personelin her birine tasarım faaliyeti kapsamındaki çalışmasına ilişkin 2.000 TL brüt ücret ödenmektedir.

(Z) A.Ş.'nin bu kapsamda yapacağı ücret ödemeleri haftalık 45 saatlik çalışmalara ilişkin olup istisna uygulaması aşağıdaki şekilde olacaktır.

a) Doktoralı ve bekar olan bir personele ait istisna hesaplaması:

a) Doktoralı ve bekar olan bir personele ait istisna hesaplaması:

a	Brüt Ücret Tutarı	4.000 TL
b	Vergiye Tabi Ücret Matrahı [$a - (a \times \% 15^{**})$]	3.400 TL
c	Ücretler Üzerinden Hesaplanan Gelir Vergisi Tutarı ($b \times \% 15^{**} =$)	510 TL
ç	Mahsup Edilecek Asgari Geçim İndirimi Tutarı	123,53 TL
d	Asgari Geçim İndiriminin Mahsubundan Sonra Kalan Tutar ($c - \text{ç} =$)	386,47 TL
e	Terkin Edilecek Tutar ($d \times \% 95 =$)	367,14 TL
f	Vergi Dairesine Ödenecek Tutar ($d - e =$)	19,33 TL

b) Bekar diğer personele ait istisna hesaplaması:

a	Brüt Ücret Tutarı	2.000 TL
b	Vergiye Tabi Ücret Matrahı [a - (a x % 15*=)]	1.700 TL
c	Ücretler Üzerinden Hesaplanan Gelir Vergisi Tutarı (b x %15**=)	255 TL
ç	Mahsup Edilecek Asgari Geçim İndirimi Tutarı	123,53 TL
d	Asgari Geçim İndiriminin Mahsubundan Sonra Kalan Tutar (c -ç=)	131,47 TL
e	Terkın Edilecek Tutar (d x % 95=)	105,17 TL
f	Vergi Dairesine Ödenecek Tutar (d-e=)	26.3 TL

*(SGK primi işçi payı %14 + işsizlik sigortası primi işçi payı %1=%15)

** (Her bir çalışanın ücret ödemeleri dolayısıyla ulaşmış olduğu matrah toplamına uygulanacak vergi tarifesi dikkate alınarak hesaplanacaktır.)

Tasarım merkezinde çalışan diğer personelin ücret gelirine ilişkin istisna uygulanan tutar ve istisna sonrası kalan matrah üzerinden hesaplanan vergi tutarı hesaplanmıştır.

Mükellefler, "Ar-Ge, Yenilik veya Tasarım Kapsamında Gelir Vergisi Stopajı Teşvikine İlişkin Bildirim" in son sütununda yer alan "Terkine Konu Edilecek Tutar" toplamını, verecekleri muhtasar beyannamenin "Matrah ve Vergi Bildirimi" bölümünde göstereceklerdir. Bu tutar gelir vergisi kesintisi toplamından indirilerek terkin sonrası kalan gelir vergisi tutarı ödenecektir.

Gelir vergisi stopajı teşvikli uygulaması 01.04.2008 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Teşvik uygulamasından bu Kanun uyarınca yayımlanan "Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği" nde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde yararlanılacaktır.

Gelir vergisi stopajı teşvikinin başlama tarihi;

- Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde, Değerlendirme ve Denetim Komisyonu karar tutanağının düzenlendiği,
- Rekabet öncesi işbirliği projelerinde, proje sözleşmesinin imzalandığı,
- Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesinin onaylandığı,
- Teknoloji sermaye desteklerinde, kamu idaresiyle imzalanan proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği,
- Teknoloji merkezi işletmeleri ile Ar-Ge merkezleri ve tasarım merkezlerinde yürütülen, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji

geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından desteklenen veya TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge, yenilik veya tasarım projeleri yeniden incelemeye tabi tutulmaksızın, Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerine yönelik destek karar yazısının düzenlendiği veya proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği,

- Türkiye'nin anlaşmalarla taraf olduğu ikili ya da çok taraflı uluslararası Ar-Ge işbirliği programları fonlarından malî olarak desteklenen Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerini yürüten işletmeler TÜBİTAK'ın onay yazısının düzenlendiği

tarihten itibaren gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanılabilecektir.

01.04.2008 tarihten önce başlanılmış olan Ar-Ge ve yenilik projelerinde;

- Kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerine ilişkin destek karar yazısı veya proje sözleşmesinin 01.04.2008 tarihinden önce yürürlüğe girmesi halinde 01.04.2008,
- Ar-Ge merkezlerinde yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, Ar-Ge merkezi belgesinin düzenlendiği,

tarih itibarıyla gelir vergisi stopajı teşviki hükümlerinden yararlanılacaktır.

Teşvik Uygulamasının Sona Erdiği Haller

Aşağıda belirtilen hallerde gelir vergisi stopaj teşviki uygulanmaz:

- 5746 sayılı Kanuna göre Ar-Ge merkezi olabilme niteliği, geçici vergilendirme dönemini içeren üçer aylık dönemlerde en az 15 (on beş) (2016/9093 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen sınıflarda yer alan sektörler için 30 (otuz) olarak uygulanır.), tasarım merkezi olabilme niteliği, geçici vergilendirme dönemini içeren üçer aylık dönemlerde en az 10 (on) tam zaman eşdeğer personel istihdam şartına bağlandığından 5746 sayılı Kanunda belirtilen sayıda personel istihdam şartının ihlal edildiği geçici vergilendirme dönemi itibarıyla
- Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerinde, projenin herhangi bir nedenle sona ermesi veya projeye verilen desteğin son bulması hallerinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti bitmiş sayılacağından bu tarihten itibaren,

- KOSGEB teknoloji merkezi işletmelerinde yürütülen projelerin herhangi bir nedenle sona ermesi veya projeye verilen desteğin son bulması hallerinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti de son bulacağından bu tarihten itibaren,
- Değerlendirme ve Denetim Komisyonunun değerlendirmesi sonucunda, projenin rekabet öncesi işbirliği niteliğini kaybettiğinin tespit edilmesi hâlinde, proje sözleşmesinin Bakanlık tarafından iptal edildiği tarihten itibaren

gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanılamayacaktır.

4.13. Damga Vergisi ve Harç İstisnası

4.13.1. Damga Vergisi İstisnası

◆ 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun;

“IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kağıtlar” başlıklı bölümünün 16 numaralı fıkrası uyarınca, anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonlarının kuruluşlarına, pay devirlerine, sermaye artırımlarına ve süre uzatımlarına ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisnadır.

- “IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kağıtlar” başlıklı bölümünün 17 numaralı fıkrası uyarınca, Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılan birleşme, devir ve bölünmeler nedeniyle düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisnadır.

- “IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kağıtlar” başlıklı bölümünün 23 numaralı fıkrası uyarınca, bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına, geri ödenmelerine, devrine ve krediden doğan alacakların temlikine ilişkin kağıtlar ile bu kağıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç) damga vergisinden istisnadır.

İhracat kredisi, yatırım kredisi, konut kredisi ve benzeri herhangi bir kredi ayırımına gidilmeksizin, bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılan tüm krediler ile ilgili düzenlenen kağıtlar ve bu kağıtlar üzerine konulan şerhler istisna kapsamında olup bu kredilerin kullanımları istisna kapsamında değildir.

Kanun kapsamındaki kredi tanımına Bankalar Kanununa göre kredi olarak kabul edilen nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdi krediler girmektedir. Akreditifler de bu kapsamda değerlendirilmektedir.

- "IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün 43 numaralı fıkrası uyarınca, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarına ilişkin olarak yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcılarla bu malların üreticileri ve tedarikçileri arasında düzenlenen kâğıtlar, münhasıran yatırım döneminde belge kapsamındaki yatırıma yönelik gayri maddi hakların kiralanması ve satın alınmasına ilişkin düzenlenen kağıtlar, belge kapsamında sabit kıymet yatırımlarının imal ve inşasına yönelik düzenlenen sözleşmeler, taahhütnameler, teminatlar ve bu mahiyetteki kağıtlar ile söz konusu yatırımlara yönelik danışmanlık ve teknik müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisnadır.

- "IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün 44 numaralı fıkrası uyarınca, yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlarla belirlenen yüksek ve ortayüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerin imalatına ilişkin olarak imalatçılar ile tedarikçileri arasında mal ve hizmet alımı nedeniyle düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisnadır.

- "IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün 47 numaralı fıkrası uyarınca, binalarda ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik olarak düzenlenen kağıtlar ile 17.04.1957 tarihli ve 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmelerince münhasıran imalat sanayinde kullanılmak üzere yeni makine ve teçhizat alımına yönelik düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisnadır.

- "IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün 48 numaralı fıkrası uyarınca, ürünlerin yurt dışında tanıtım ve pazarlamasını sağlamak amacıyla, miktarı ticari teamüllere uygun örnek ürünler, tanıtım malzemeleri veya promosyon amaçlı ürünlerin bedelsiz ihracatına ilişkin düzenlenen kağıtlar ile yurt dışındaki fuarlara katılım amacıyla düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisnadır.

- "V-Kurumlarla ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün 22 numaralı fıkrası uyarınca, yabancı ülkeler veya uluslararası finans kuruluşları ile yapılan mali ve teknik işbirliği anlaşmaları çerçevesinde münhasıran küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi teminatı sağlamak üzere kurulan ve bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları teminat sorumluluk fonlarına ekleyen ve sahip oldukları bu fonları ortaklarına dağıtmayarak küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi sağlayan banka ve kuruluşlara yatıran kurumların kredi teminatlarına ilişkin işlemlerinde düzenlenen kağıtlar damga vergisinden müstesnadır.

◆ 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun 8 inci maddesi uyarınca yönetici şirket bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak düzenlenen kağıtlar yönünden damga vergisinden muaftır. Aynı Kanunun ek 2 nci maddesi uyarınca, bu Kanun kapsamında yürütülen yazılım, Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya kapsamında düzenlenen

kağıtlar, geçici 2 nci maddesi uyarınca da, teknoloji geliştirme bölgelerinde çalışan AR-GE, tasarım ve destek personeline münhasıran bu görevleri nedeniyle ödenecek ücretlere ilişkin düzenlenen kağıtlar 31.12.2023 tarihine kadar damga vergisinden müstesnadır.

◆ 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi uyarınca, serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflerin, Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar, bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetlerle ilgili olmak kaydıyla yaptığı işlemlere ilişkin düzenlenen kağıtlar damga vergisinden müstesnadır.

◆ 5746 sayılı Araştırma,Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, bu Kanun kapsamındaki her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar (Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde istihdam edilen personele münhasıran bu görevleri ile ilgili olarak yapılan ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kağıtlar dahil); sekizinci fıkrası uyarınca da, bu Kanun kapsamında yürütülen Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya kapsamında düzenlenen kağıtlar damga vergisinden müstesnadır.

Aynı Kanunun 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca ise, Kanun kapsamında Ar-Ge merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım merkezlerinin sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürüttükleri tasarım faaliyetleri bu maddede belirtilen damga vergisi istisnasından, ayrıca sipariş verenler de, Ar-Ge veya tasarım indirimi ile sipariş verilmesine ilişkin kağıtlara ait damga vergisi istisnasından yararlanacaktır.

Söz konusu Kanun kapsamında tanınan damga vergisi istisnasının uygulamasına ve denetimine ilişkin usul ve esaslar “Araştırma,Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği” nin 12 nci maddesinde düzenlenmiştir.

5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen kağıtlara damga vergisi istisnası uygulanabilmesi için,

- Ar-Ge merkezleri, tasarım merkezleri, rekabet öncesi işbirliği ile Ar-Ge, yenilik veya tasarım projeleri için başvuru yapılan ve desteği veren kamu kurumundan veya 5746 sayılı Kanunda belirtilen vakıflardan,
- Teknoloji merkezi işletmeleri için TEKMER müdürlüğünden,

- Uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge, yenilik veya tasarım projeleri için TÜBİTAK'tan

alınan veya bunlar tarafından onaylanan; kâğıda konu işlemin 5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyetleri ile ilgili olduğunu gösteren proje öneri bilgileri formu veya destek karar yazısı ya da proje sözleşmesi veya bu mahiyetteki belgenin işlem esnasında noter, resmî daireler, diğer kamu kurum ve kuruluşları gibi işlem yapan kurum ve kuruluşlara ibraz edilmesi yeterli olup, işlem yapan kurum veya kuruluşlarca başka belge aranmayacaktır. İşlem esnasında, söz konusu belgelerin herhangi bir sebeple ibraz edilememesi durumunda, kâğıtlara ilişkin damga vergisi ilgililerce ödenecektir.

Kanun kapsamında Ar-Ge ve yenilik veya tasarım faaliyetlerinde istihdam edilen personele münhasıran bu görevleri ile ilgili olarak yapılan ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kâğıtlar ile Kanun kapsamına giren sigortalılar için düzenlenecek aylık prim ve hizmet belgeleri için damga vergisi alınmaz.

Destek ve teşvik unsurlarının amacı dışında kullanılması, şartların ihlali veya projelere yönelik değerlendirme raporlarının olumsuz olmasının tespit edilmesi hâlinde, istisna uygulamasına konu olan damga vergisi gecikme faizi ve vergi zıyaı cezasıyla birlikte tahsil edilecektir. İşlem esnasında istisna uygulanırken, söz konusu belgelerin ibraz edilmiş olması bu uygulamayı etkilemeyecektir.

Kanun kapsamında damga vergisi istisnası uygulamak suretiyle işlem yapan kurum ve kuruluşlar, istisna sebebiyle ilgililerine ödettirilmeyen veya ödeme sırasında tevkif edilmeyen damga vergisine ilişkin olarak içeriği Maliye Bakanlığınca belirlenen bildirim, işlemin yapıldığı tarihi izleyen 1 ay içinde ilgililerin gelir ve kurumlar vergisi bakımından bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

Ar-Ge ve yenilik faaliyetleriyle, tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen ve istisnaya konu olan kâğıtlar ile istisnanın uygulanmasına dayanak teşkil eden belgelerin, kâğıtların düzenlendiği tarihi takip eden yılın başından itibaren 5 yıl muhafaza edilmesi ve gerektiğinde ilgili kişi ve kurumlara ibraz edilmesi gerekmektedir.

Anılan Kanun ve Yönetmelik kapsamında damga vergisi istisnasının uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, 5 Seri No.lu 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliğinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

İstisna Uygulamasının Başlangıcı

01.04.2008 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe giren 5746 sayılı Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarını düzenleyen ilgili yönetmelik çerçevesinde;

- Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde, Değerlendirme ve Denetim Komisyonu karar tutanağının düzenlendiği,
- Rekabet öncesi işbirliği projelerinde, proje ortakları ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında proje sözleşmesinin imzalandığı,
- Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesinin onaylandığı,
- Teknogirişim sermaye desteklerinde, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile yapılan proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği,
- Teknoloji merkezi işletmeleri ile Ar-Ge merkezleri ve tasarım merkezlerinde yürütülen, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından desteklenen veya TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge, yenilik veya tasarım projeleri yeniden incelemeye tabi tutulmaksızın, Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerine yönelik destek karar yazısının düzenlendiği veya proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği,
- Türkiye'nin antlaşmalarla taraf olduğu ikili ya da çok taraflı uluslararası Ar-Ge işbirliği programları fonlarından malî olarak desteklenen Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerini yürüten işletmelerde, TÜBİTAK'ın onay yazısının düzenlendiği

tarihten itibaren düzenlenen kağıtlara ilişkin damga vergisi istisnasından yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

İstisna Uygulamasının Sona Erdiği Haller

5746 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelik hükümleri uyarınca,

- Ar-Ge veya tasarım merkezi hüviyetini haiz işletmeler bakımından, Ar-Ge veya tasarım merkezi olma şartının kaybedilmesi, Yönetmelikte belirtilen şartların ihlal edilmesi veya destek ve teşviklerin amacı dışında kullanılması hâlinde, şartların kaybedildiği, ihlalin gerçekleştiği veya destek ve teşviklerin amacı dışında kullanıldığı tarihten,

- Rekabet öncesi işbirliği projesinde, Değerlendirme ve Denetim Komisyonu değerlendirmesi sonucunda, projenin rekabet öncesi işbirliği niteliğini kaybettiğinin tespit edilmesi hâlinde, proje sözleşmesinin Bakanlık tarafından iptal edildiği tarihten,
- Teknogirişim sermaye desteklerinde, onaylanan iş planına kamu idaresi tarafından verilen desteğin son bulunduğu tarihten,
- KOSGEB teknoloji merkezi işletmelerinde yürütülen projelerin herhangi bir nedenle sona ermesi veya projeye verilen desteğin son bulması hallerinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti de son bulacağından bu tarihten,
- Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerinde, projenin herhangi bir nedenle sona ermesi veya projeye verilen desteğin son bulması hallerinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti bitmiş sayılacağından bu tarihten

İtibaren damga vergisi istisnasından yararlanılamayacaktır.

4.13.2. Harç İstisnası

492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre,

- Sermaye şirketi statüsünde faaliyet gösteren KOBİ'lerin kuruluş, pay devri, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapacakları işlemlerde ("keşif harcı" ile "haciz, teslim ve satış harcı" hariç) 492 Sayılı Harçlar Kanununa göre harç aranılmayacaktır.
- Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Bu kooperatifler tarafından bankalardan kullanılacak krediler için verilecek kefaletler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından verilecek kefaletler dâhil) bankalar, finansman şirketleri, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin yapılacak işlemlerde (yargı harçları hariç) 492 sayılı Harçlar Kanununa göre harç aranılmayacaktır.
- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarına ilişkin olarak Yatırım Teşvik Belgesi sahibi yatırımcılarla bu malların üreticileri ve tedarikçileri arasında düzenlenen kâğıtlar, münhasıran yatırım döneminde belge kapsamındaki yatırıma yönelik gayri maddi hakların kiralanması ve satın alınmasına ilişkin düzenlenen kâğıtlar, belge kapsamında sabit kıymet yatırımlarının imal ve inşasına yönelik düzenlenen sözleşmeler, taahhütnameler, teminatlar ve bu mahiyetteki kâğıtlar ile söz konusu yatırımlara yönelik danışmanlık ve teknik müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

- Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlarla belirlenen yüksek ve orta-yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerin imalatına ilişkin olarak imalatçılar ile tedarikçileri arasında mal ve hizmet alımı nedeniyle düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.
- Binalarda ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik olarak yapılan işlemler ile 17.04.1957 tarihli ve 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmelerince münhasıran imalat sanayinde kullanılmak üzere yeni makine ve teçhizat alımına yönelik olarak yapılan işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.
- Ürünlerin yurt dışında tanıtım ve pazarlamasını sağlamak amacıyla, miktarı ticari teamüllere uygun örnek ürünler, tanıtım malzemeleri veya promosyon amaçlı ürünlerin bedelsiz ihracatına ilişkin yapılan işlemler ile yurt dışındaki fuarlara katılım amacıyla yapılan işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

Harçlar Kanununun 59 uncu maddesinin (n) bendi gereğince, organize sanayi, endüstri veya teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan gayrimenkullerin ifraz veya taksim veya birleştirme işlemleri tapu harcından müstesnadır.

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında yürütülen yazılım, Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya ile ilgili olarak yapılan işlemler harçtan müstesnadır.

5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında yürütülen Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya ile ilgili olarak yapılan işlemler harçtan müstesnadır.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi uyarınca, serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflerin, Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yılın vergilendirme döneminin sonuna kadar, bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetlerle ilgili olmak kaydıyla yaptığı işlemler harçtan müstesnadır.

4.14. Katma Değer Vergisi İstisnası

4.14.1. Teşvik Belgeli Mallarda KDV İstisnası Uygulaması

Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin (d) bendi uyarınca yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makina ve teçhizat teslimleri ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralama ları katma değer vergisinden istisna tutulmuştur.

Yatırım teşvik belgesi kapsamında katma değer vergisi istisnası uygulamasından yararlanacak olan makine ve teçhizat, amortisman a tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetlerdir.

Bir sabit kıymetin istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle makine ve teçhizat niteliğinde olması, ayrıca mal ve hizmet üretiminde kullanılması gerekmektedir.

Bir teslim veya hizmetin bu istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle yatırım teşvik belgesi eki listede yer alması, makine-teçhizat, yazılım ya da gayri maddi hak niteliğinde olması ve bunların kullanıldığı faaliyetlerin tamamen veya kısmen indirim hakkı tanınan işlemlerden oluşması gerekmektedir.

Sarf malzemeleri ve yedek parçalar ile hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat gibi demirbaşlar makina ve teçhizat kapsamına girmediği için istisnadan yararlanamayacaktır.

Taşıt araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmez. Bu nedenle otomobil, panel, arazi taşıtı, otobüs (Belediyeler ve İl Özel İdareleri ile bunların bağlı kuruluşları ve hisselerinin tamamına sahip oldukları şirketlerce şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılmak üzere iktisap edilecek olanlar hariç), minibüs, kamyonet, kamyon, treyler ve çekici (Euro normlarına uygun yeşil motoru haiz olan çekiciler hariç) gibi taşıt araçları istisnadan faydalanamayacaktır.

Ancak; yüklü ağırlığı 45 tonu geçen offroadtruck tipi kamyonlar ile karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar, madencilikte kullanılan damperli kamyonlar, mikserli kamyonlar (beton pompası, silobas vb. monteli olanlar dahil), frigorifik kamyonlar, semi veya frigorifik treylerler, forkliftler, iş makineleri, vinçler, tarım makineleri ve benzerlerinin teslimi ve ithali istisna kapsamındadır.

Diğer taraftan, hava, deniz ve demiryolu taşıma araçları bu istisna kapsamında makina ve teçhizat olarak değerlendirilmez. Ancak, Katma Değer Vergisi Kanununun 13/a maddesindeki şartların mevcudiyeti halinde, bu araçların teslim ve ithalinde, “araçlara ilişkin istisna” hükümleri çerçevesinde istisna uygulanabilecektir.

Ayrıca, teşvik belgesi kapsamındaki mal ve hizmetlere ilişkin (KDV hariç) en az 100 TL tutarındaki teslim ve hizmetler için istisna kapsamında işlem yapılabilecektir.

Yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, zamanında alınmayan vergi alıcıdan, vergi ziyayı cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Zamanında alınamayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı, verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlayacaktır.

4.14.2. Teknoloji Geliştirme Bölgelerine Yönelik KDV İstisnası

Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 20/1 inci maddesi ile, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununa göre teknoloji geliştirme bölgesinde ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri KDV'den istisnadır.

İstisna sadece teknoloji geliştirme bölgesi ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgesinde üretilen sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri kapsamaktadır.

4.14.3. Araştırma ve Geliştirme, Yenilik ile Yazılım Faaliyetleri Sonucu Ortaya Çıkan Buluşa İlişkin KDV İstisnası

Katma Değer Vergisi Kanununun 17/4-z maddesi uyarınca 13.06.2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5/B maddesi kapsamındaki araştırma ve geliştirme, yenilik ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan patentli veya faydalı model belgeli buluşa ilişkin gayri maddi hakların kiralanması, devri veya satışı KDV'den istisna tutulmuştur.

4.14.4. Serbest Bölgelerde Verilen Hizmetler ile Bu Bölgelere İlişkin Yük Taşıma İşlerinde KDV İstisnası

Katma Değer Vergisi Kanununun 17/4-ı maddesine göre, serbest bölgelerde verilen hizmetler ile serbest bölgelere veya bu bölgelerden yapılan ihraç amaçlı yük taşıma işleri KDV'den istisnadır.

Söz konusu istisnanın kapsamına, yalnızca serbest bölgede ifa edilen hizmetler ile serbest bölgelere veya bu bölgelerden yapılan ihraç amaçlı yük taşıma işleri

girmektedir. İhraç amaçlı yük taşıma işleri dışında, yurtiçinden serbest bölgeye verilen hizmetler ile serbest bölgeden yurtiçine yönelik olarak verilen hizmetler KDV'ye tabidir.

4.15. 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunu (BSMV) İstisnası

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereğince, Türkiye Halk Bankası'nın ihtisas kredileri kapsamında küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerine verdiği krediler ya da bu işletmelerin dış ticaret işlemlerine yaptığı aracılık hizmetleri dolayısıyla aldığı paralar ile Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri'nin kefaleti altında esnaf ve sanatkârlara verdiği krediler dolayısıyla alınan paralar ve bu kooperatiflerin ortaklarından masraf karşılığı aldığı paralar Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden istisnadır.

21.04.2008 tarihli ve 2008/13524 sayılı Kararname ile değişik 22.03.2004 tarihli ve 2004/7131 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi İşletmelerinin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi amacıyla KOSGEB tarafından Uygun Koşullarda Finansal Destek Sağlanması Hakkında Karara göre, KOSGEB ile Türkiye'de yerleşik şubesi bulunan yerli ve yabancı bankalar (Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından kullanılacak krediler hariç) arasında yapılacak protokoller çerçevesinde kullanılacak krediler dolayısıyla lehe alınan paralar % 1 oranında Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisine tabidir.

4.16. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (A/b) numaralı bendine göre, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde fon kesintisi oranı 29.07.2004 tarihinden itibaren % 0 olarak belirlenmiştir.

Buna göre, KOBİ'lerin Türkiye'de yerleşik bankalar ve finansman şirketlerinden kullanacağı ticari krediler üzerinden fon kesintisi yapılmamaktadır.

04.05.2004 tarihli ve 25452 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.03.2004 tarihli ve 2004/7131 sayılı "Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi İşletmelerinin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Amacıyla KOSGEB Tarafından Uygun Koşullarda Finansal Destek Sağlanması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı"na göre KOSGEB ile Türkiye Halk Bankası A.Ş., Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. arasında yapılacak protokoller çerçevesinde kullanılacak kredilerden Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna (KKDF) kesinti yapılmaz.

VERGİNİZİ ÖDEYEBİLECEĞİNİZ ANLAŞMALI BANKALAR

AKBANK T.A.Ş. (*)
AKTİF YATIRIM BANKASI A.Ş. (*)
ALBARAKA TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
ALTERNATİFBANK A.Ş.
ANADOLUBANK A.Ş.
ARAP TÜRK BANKASI A.Ş.
CITIBANK A.Ş.
DENİZBANK A.Ş. (*)
BURGAN BANK A.Ş.
FİBABANKA A.Ş.
FİNANSBANK A.Ş. (*)
HSBC BANK A.Ş. (*)
ICBC TURKEY BANK A.Ş.
ING BANK A.Ş.
KUVEYT TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
ODEA BANK A.Ş.
ŞEKERBANK T.A.Ş.
T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş. (*)
TURKISHBANK A.Ş.
TURKLAND BANK A.Ş.
TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş. (*)
TÜRKİYE FİNANS KATILIM BANKASI A.Ş. (*)
TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş. (*)
TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş. (*)
TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş. (*)
TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O. (*)
VAKIF KATILIM BANKASI A.Ş.
YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş. (*)
ZİRAAT KATILIM BANKASI A.Ş.

(*) Başkanlığımız İnternet Vergi Dairesi üzerinden belirtilen bankaların kredi kartlarıyla; Gayri Menkul Sermaye İradı, Menkul Sermaye İradı, Ücret ve Diğer Kazanç ve İratlardan kaynaklı Gelir Vergisi, Motorlu Taşıtlar Vergisi, Trafik İdari Para Cezası, Karayolları Taşıma Kanunu İdari Para Cezası, Geçiş Ücreti ve İdari Para Cezası, Tapu Harcı, Yolcu Beraberinde Getirilen Telefon Kullanım İzin Harcı, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne Ait Öğrenim Kredisi ve Katkı Kredi Borçlarının tahsil edilmesi mümkün bulunmaktadır

